

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в 5-й ар. Роб. Дому, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ДАЛИ РОБІТНИЧІ ГРОШІ НА СТРАЙКОЛОМСЬКУ ЮНІЮ.

Англійські капіталісти наняли кілька осіб з кол трейд-юніонних лідерів для подлої роботи серед майнерів — для організації в Англії окремої майнерської "неполітичної" юнії, тобто для розбиття майнерської федерації.

Не дивно, коли за цю страйколомську роботу платять лідерам капіталісти. Але ми ось читаємо в телеграмі з Лондону, з 24. вересня, що ексекютива всесвітової матроської юнії Великої Британії, на чолі якої стоїть відомий страйколом, Гавелок Вилсон, ухвалила "позичити" з каси своєї юнії 10 тисяч фунтів стерлінгів (кожого долара приблизно 10 фунтів стерлінгів) на організацію серед майнерів страйколомської організації, а на розбиття існуючої майнерської федерації.

Вже на останній Конвенції Трейд-юніонного Конгресу в Единбургу відомо було, що президент юнії моряків і яліачів, Вилсон, готується дати 50 тисяч дол., юніонних грошей, на розбиття майнерської федерації, і Гарі Політ, провідник лівого крила, зробив внесок про виключення Вилсона і його юнії з Трейд-юніонного Конгресу.

Не пройшло ще й пару тижнів після цієї події, як Вилсон вже видав 50 тисяч дол., юніонних (робітничих) грошей, на розбиття другої робітничої організації, а на з'організування на її місці — скесьбської юнії.

Розуміється, найшарпійші й серед провідників матроської юнії люди, які спритувалися роботі Вилсона. Кількох урядовців юнії, на чолі з її генеральним секретарем В. Дж. Дейвисом, запротестували проти страйколомської роботи Вилсона і його поплечників, а за це реакція викинула їх з юнії.

Так англійські капіталісти при допомозі консервативної влади, а ще більше при допомозі продріжних страйколомських лідерів трейд-юнії розбивають робітничі організації.

ДЕЦИКЕВИЧ, ЛЕВИЦЬКИЙ І СПІЛКА.

Знову появилася ці імена на політично-торгівельному овіді. Старі, напів забуті для нас імена. Після 14. березня, 1923 року, після "запечаткування" належності Галичини до Польщі аляницькою радою амбасадорів в Парижі — ті імена звужилися, замовилися, заховалялися. Бо працюючий український народ вимовляв їх тоді криком зуби.

Потім народилося УНДО. Бундуєчи, мало не революційне, землю селянам мало що не без викупу обіцяло воно. А між тим УНДО-м почали вилитивати ті самі старі назвиська Децикевич, Левицьких, Лопатинських, Рудницьких. Чим частіше згадувалося ті назвиська, тим більше в обійми польської шляхти посувалося УНДО. Нарешті, чуюмо — польська шляхта запліднила УНДО автономією. Почалися братні єднання, потім спільні балагування.

У Львові відбувалося недавно відкриття східних торгів. Відкриття це офіційно відбулося балем у польського воеводи Борковського. Був на тому балю представник центральної влади в Варшаві, міністер Квятковський.

Буди на тому балю, як доносить орган Пiлсудського "Дзєнік Львовскі", українські діячі: Децикевич, Кость Левицький, О. Лопатинський, Заячовський, Олєсницький, Говинович, редактор "Діла" Мих. Рудницький. І тишиться "Дзєнік Львовскі", "з правдивою приємністю" зазначає, що "пораз перший з'явилися чисельно разом з Поляками на товариській платформі" ці українські "народні діячі" у воеводи польського на балі.

"Газета Поранна" також тишиться й заявляє: "Надежить підчеркнути участь представників українського населення, які перший раз зазначили свою лояльність, привітання членів польського уряду".

Ой, не перший раз вони, ці представники, тільки не українського населення, а зграї продріжних спекулянтів-політиків, складали свої привіт польській шляхті — не перший раз Децикевич і Кость Левицький! Знайоми назвиська! Де ми останній раз з ними зустрічалися? Та-ж на телеграмі до українських жовтоблукитних газет по цей бік океану в справі несення допомоги жертвам повені в Східній Галичині. Чи не львівський польський воевода є головою й покровителем того комітету?

ЯК РУМУНСЬКІ БОЯРЕ РОЗПРАВЛЯЮТЬСЯ З РЕВОЛЮЦІОНЕРАМИ.

В літі минулого року попали в кігті румунських бояр і її сїгуранці два борці за інтереси працюючих Румунії — Павло Ткаченко й Борис Стефанов. Павла Ткаченка вбито 3. вересня 1926 р. багнетом в будинку кишинівської поліції й похоронено так таємничо, що й до цього часу ніхто не знає, де його похоронено.

Борис Стефанов сидить в твердині в Джидалі. Його кілька разів боярський суд збирався вже судити та все відкладав справу на пізніше. Ніяк не може дочекатися суду, коли вже

Стефанова буде вбито в тюрмі без суду, бо судити революціонера дуже немила справа.

Крім Стефанова — сидять в румунських тюрмах засуджені й очікують суду багато інших робітничо-селянських борців, що їх сїгуранці стало відправляти на тамтій світ. Ось в румунських газетах з 23. серпня 1927 р. появилася коротенька вістка без ніяких заміток такого змісту:

"Вчера перевозили одного з шпiонiв (?), Федора Дутку, з Кишинева до Тигина. По дорозі Федор Дутка, скориставшись моментом, коли охорона не слiдила за ним, скочив в криницю й втопився".

Румунська сїгуранця отак топить революціонерів в криницях, вбиває багнетами в стінах тюрми, як вбила вона Ткаченка та Макса Гольдштайна. Тепер на черзі Стефанов. Його кілька разів арештовувало попередньо. Його життя кілька разів висіло на волоску. Ше коли він був румунським офіцером, зроблено було спробу видати його під полевий суд за "державну зраду". Потім відсидів він пiвтора року в тюрмі, будучи парламентарним послом (посольська "нетикальність" в Румунії?).

Румунський уряд все відтягає процес Стефанова, але докoла негo проковче ріжні справи, щоб підготувати публічну опінію до вбивства Стефанова. Стефанов — член румунської комуністичної партії й вже за це одно йому грозять 20 літ каторжної тюрми в страшних казематах Дюфрані, де багато революціонерів толямає вже по 10 літ, де вбито Макса Гольдштайна. Лише недавно тому 100 політичних в'язнів тої тюрми проголосили голодний страйк. Недавно тому також румунський уряд висловив свою солідарність з американським капіталістичним судом, з приводу замордованого Сакка й Ванзеті.

Так румунські бояре розправляються з борцями робітничих і селянських мас. Та хіба-ж тільки румунські?..

СТРАШНИЙ КРИК РОСПУКИ.

(Стаття із Сх. Галичини спеціально для "Укр. Роб. Вістей".)

СТРАШНА РУІНА. — СИЛА БУРІ П ХМАРОЛОМІВ. — ТАМ ДЕ БУЛО ПОЛЕ — ТІЛЬКИ БАГНИЩА. — ЗБИЖІЯ І ХУДОБА ЗНИЩЕНІ. — РОБІТНИЧІ ХАТИ ПІД ВОДОЮ. — ПОЛЬСЬКА ВЛАДА ДОПОМАГАЄ ДІДІЧАМ. — ХТО ДОПОМОЖЕ БІДНОТІ? — СТРАШНИЙ ГОЛОС РОСПУКИ. — ОРГАНІЗУЙТЕ ДОПОМОГУ!

Колі пишу цю статтю, ціла Східна Галичина від Лєска до Снитина, власне так звана Підкарпаття називає або Підкарпаття — під водою. Досі немає ще докладного підрахунку руїни, але вже це, що відомо досі, робить страшне враження. Тільки на згадку, що сотні сіл і десятки тисяч селянських і робітничих родин залишилися не тільки без даху над головою, але й без кусця хліба, без одної бараболі — мимоволі холодне серце. Бо кому невдоволено, яка бідна та частина Галичини, що тепер наслідком повені майже цілковито зруйнована?

Причиною цієї великої, найбільшої в історії нашої землі, катастрофи, була нечувана ніколи злива, получена з застрашаною бурною-гурганом та хмароломами, що шалали над повітарами Східної Галичини 31. серпня і 1. вересня. Про страшну силу цієї зливи й бурі, найкраще свідчить той факт, що майже в млі ока всі річки виступили з своїх берегів і заліяли все. Люди рятувалися тільки тим, що відрапувалися на високі дерева, або стріли хат, але страшна буря часто збивала їх в-воду і вони топилися. Буря була такою великою, що в багатьох селах підняла цілі хати й стодолі і відносила їх далеко. Інші будинки були просто зруйновані і заліяні водою. Тисячі штук худоби потопилося як не в ставіях, то навіть на пасовищах. Звичайно худобина в воді не скоро топиться, бо плає, але повні дїшла до таких розмірів, що й худобина була безсилення. Ріки виступили з своїх корит настільки, що в багатьох місцевостях вода піднялася на 6 і 8 метрів від землі і куди не глянь — скрізь безкрає море, тільки де-не-де стирчать вершки дерев та горбків. А ось, як в снітиському повіті, то й вершки дерев не видно.

Досі відомо, що від повені дуже потерпіли такі повіті: Перемишль, Самбір, Турка, Старий Самбір, Лєско, Мостицька, Рудки, Доброміль, Дрогобич, Стрий, Калущ, Товмач, Рогатин, Станіславів, Бібрка, Жидачів, Густиня, Надвірна, Богородчане, Косів, Коломия, Снитин і деякі повіті Буковини. Приблизно 200 сіл цілковито знищені водою. Колальні нафти в Бориславі та колпальні соли в Калущі, wraz з робітничими хатами, теж знищені і заліяні. Скільки людей втопилося, досі ще не підраховано, бо воно й неможливо. Дотепер оповіщено, що з води вилволено до 400 трупів, переважно дітей і жінок. І кожного дня вилволюють нові десятки жертв. Деякі села так

знищені, що з них просто не залишилося й сліду. Іх змела вода так, що на місці де було колись село, замість тільки намулу та решток-решток, Політ теж замулені або знесені камінням і треба буде довгих років, щоб очистити їх та перемінити у врожайну землю.

Сьогорічний врожай був дуже бідний, а тепер його зовсім немає. Вода забрала з піль все що було, а коли в кого збижя було вже в стодолі, то воно перемочене водою гатітьки, що користі з нього вже не буде. Бараболя і кукурруза, що ними кормиться Підкарпаття, цілковито знищені. По них не залишилося й сліду.

Оце загальна (дуже загальна) картина страшного спустошення на українських землях Галичини. Найближчі дні доповнять цю страшну картину ще жалюгіднішими відомостями. Десятки тисяч селян і робітників в крайній розпущі. Що буде з ними і їхніми родинами? Перед ними невмиглом смерть і ніякої надії на порятунок. Польська влада напевне не допоможе настільки, щоб врятувати від смерті. Польська влада хоч видала перших два мiлiони злотих, то вони пішли на напругу залізних, мостів і як підмога дідичам. Від польської влади напевне одержуть ще підмогу всякі вїтні-хрупи, багаті і попи, що на цьому нещасті ще більше розбагатіють. Але що-ж буде з десятками тисяч тої селянської-робітничої бідноти, що й без повені жила у вічних заиданях? Товариші й товаришки за далеким океаном! Знищене селянство й робітництво Східної Галичини впершу чергу зверстає свої благоучі очі на вас. Ви одні зрозумієте це страшне нещастя і допоможете всім, чим зможете. Для рятунку жертв повені у Львові приступіть до праці Селянсько-Робітничий Комітет, що шильно стежитиме, щоб допомогти одержували тільки ті, що дійсно потерпіли і дійсно потребують її. Ясно, що навіть сільський багач не дуже журиться тим, що й його поля знищені. Він, якщо немає грошей в банку, то дуже легко позичить собі. Бідному селянинові й робітничові ніхто не позичить. Бідний чашенься, як кажуць попліч "на божу волю", самий собі. Сотні сіл й містечок на краю пропасті. Десятки тисяч селян і робітників в обіймах голодної смерті. І виснаженими грудьми кричать вони з голодними дітьми й жінками: РЯТУЙТЕ! МИ ХОЧЕМО ЖИТИ! ХОЧЕМО ЖИТИ! Товариші й товаришки за океаном! Хіба ви не чуєте цього? голосу страшної розпущі?

ПОДІЇ В РІЖНИХ КРАЇНАХ І ОРГАНІЗАЦІЯХ

РОЗСТРІЛЮЮТЬ РОБІТНИКІВ В ЛИТВІ.

Недавно тому появилася була в пресі коротка телеграфічна новинка, яка говорила, що в Литві вибухла комуністична революція і що Литва замкнула кордони, а тому не можна чогось більше довідатися.

Так і до цього часу годі чогось певного довідатися, що сталося в Литві, а власне в місті Тауроґен. Треба чекати аж газет з Європи, щоб розказали нам, що там сталося, бо короткі телеграфічні вісти перше кількома словами говорили лише про повстання, а зараз ще короткими словами доносять, що литовська влада розстрілює робітників за повстання в Тауроґені.

Ніяк не хочеться вірити, що справді десь там в невеличкому місті вибухло повстання, що мало на меті повалення держави. Правдоподібно, як це звичайно буває, вибух страйк, а за ним провокація, що й допровадила до повстання. Або, можливо, сталося заворушення у військовому гарнізоні, знову таки викликане подлою поведінкою з жовірами пiвної офіцєрії.

Та щоб там не сталося, ми зараз бачимо, що військовий суд в Тауроґені засудив і розстріляв сімох засудників повстання в середу, 14. вересня, а всімох засудив на смерть п'яну днів пізніше.

І цікаве тут ось що: коли радянський суд засудив і розстріляв 20-ох білогвардійців, то багато було крику по цілому світі. Газети, з приводу цього дуже багато писали, протестували, обурювалися.

Не дивно, коли це робила буржуазія — ба не-ж покарано її рідно. Не дивно також, що буржуазія не протестує проти розстрілу робітників в Литві. Але коли в Радянському Союзі розстріляно було 20-ох білогвардійців, то лідери англійських трейд-юній, Пар-

ПАПА ЛУЧИТЬ "ПРИСМНЕ З КОРИСНИМ"

Була цієї весни велика повені, в Злучених Державах. Величезна повені — хто-ж того не знає. Ріка Місісіпі вилляла й спричинила величезні шкоди. Місісіпі вилляє що року. Може не так страшно, як цього року, але приносить величезні шкоди населенню. Уряд і демократія, що викидає одного вєчера три мiлiони доларів на куладні бої, не конче дбали про заохотрення населення перед цими вилвами. Або, як писав Артур Брисбейн, самім процентом, що його побірає американський капітал річно і позичок європейських держав, можна забезпечити населення долини Місісіпі на завжди перед повеню.

МУСЯТЬ ПОШУКАТИ ДУРНІШИХ ЗА СЕБЕ.

Ще на загдух вистрiл Кoверди в радянського посла Войкова у Варшаві, як ось недавно прибув з Вiльни (Кoверда теж був з Вiльни) товариш Кoверди, Трайкович, з'явився в радянському посольстві у Варшаві з наміром вбити заступника радянського посла, т. Улянова.

Між ним, а урядовцем радянського посольства, Гусевим, прийшло до суперечки, коли Гусев не хотів допустити Трайковича до Улянова. Трайкович тоді кинувся до стіни, де висіли караби, вхопив його й хотів вбити Гусева. Та Гусев скоріш вихопив револьвера й кількома вистрiлами поклав білогвардійця на місце.

Коло цієї події розгорілася ціла політична інтрига. Польська буржуазія преса накинлася на радянське представництво в хуліганський спосіб, називаючи його службовців вбийниками.

Цікава, бачите, "льогіка". Прийшов російський білогвардієць в приміщення з револьвером в кишені і з явною метою вбити другого радянського представника і тому, що сам налажив головою — радянські урядовці вбийники. Польська шляхта є певно тої думки, що раз хтось хоче вбивати радянських представників, то ці останні не повинні боротися, але підставити свої груди під білогвардійські кулі.

Прийдеться польській шляхті пошукати дурніших за себе. Газетяр.

СКАЛКИ ЖИТТЯ.

"ЗАГУБЛЕНА ЖИТТЯМ"

Буржуазний закон каже: родина — це підвалина суспільства; вільна любов — це розпуста. А життя каже: пролетар не знає родинного шаста, а буржуй не знає подружньої вірності.

Коли дочка буржуй віддається вільній любові, це називається "нерозважністю"; коли дочка пролетаря робить те саме, то за це карають. А коли ще й мати її про це знає, то вона — зводниця.

Недавно в Німеччині мав місце ось який випадок. В Бремені, в сему вільному місті старої Гаузі, верховний суд засудив горожанку Коломак на всім місяців тюрми. Це ще з "милосердям", бо прокуратор домагався каторги.

В чому-ж провиня цієї громадянки? Вона, бачите, написала книжку про свою нещасну дочку Лізу. Ліза була вродлива дівчина. Вона віддувала танц-класи, фашистантани, знайомилася там з муштинами.

Але вона була дочка бідного тєслі, а в країні панувала інфляція (обезцєнення грошей), долари дуже поважались.

Муштини "вищого" товариства замановали Лізу, тобто "досвідчені" приятельські зятяги її все дали їй далі. Ліза захоріла, а одна з "приятельок" донесла на неї до поліції. Поліція "моральності" наклала на Лізу свою невмолую руку й відослала її в санаторію для венеричних недуг, а "Соціяний Промінь".

ЩО КОШТУЄ ЛІГА НАЦІЙ.

Ліга Націй — чули ви про таку "кобіту"? — коштує, як кажуть, досить таки кругленьку суму грошей. В першому році її життя визначено на її утримання 20,660,000 золотих франків. Але то було в першому році, в першій половині якого прийшло до цього бюджету доложати 60,000 франків.

Так кожного півроку докладалося все більше й більше. Докладалося та внаслідок того, що на кожну конференцію з'окрема. Сама міжнародна економічна конференція коштувала Лігу 380,000 золотих франків.

Потім докладалося що року на річні комісії по кількадесят тисяч франків. Утримання урядовців коштує Лігу Націй тепер близько 5 мiлiонів золотих франків, або на 728,000 франків більше, як в 1925 році.

Генеральний секретар Ліги Націй одержує 20 тисяч доларів платні на рік. Голови річних комісій (а є їх дуже багато) дістають по 12 і по 15 тисяч доларів на рік. Поза цим платять їм ширю на річні подорожі. На їзду автомобілями видається 10 тисяч золотих франків. На отримання кур'єрів між Женєвою, Парижем та Лондоном — дається 20 тисяч франків і т. д.

Коли робітникам знижується платню, то кажуть, що коштів життя в порівнянню до воєнного часу знизився, а тут, як бачимо, дипломатам платню збільшують, не згадуючи нічого про коштів життя.

Коли преса закинула, що Ліга Націй дуже дорого коштує, то її оборонці заявили, що англійський майнерський страйк коштував країну 300 мiлiонів фунтів стерлінгів.

От тобї й аргумент!

Всеукраїнський археологічний комітет готує до видання збірник, присвячений пам'яті віцепрезидента всеукраїнського археологічного комітету небажчика Шербаківського.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".